

כ"ט בשבט תשע"ו

08/02/2016

ניטור רב שנתי של רמת האלימות בבתי הספר על-פי דיווחי תלמידים ממצאים עיקריים לשנים: תשס"ט - תשע"ה

בשנים האחרונות נמצאת תופעת האלימות והטיפול בה בראש סדר העדיפויות של מקבלי החלטות במשרד החינוך. לאור הצורך בקבלת נתונים שוטפים על היקף התופעה, נתבקשה הרשות הארצית למדידה והערכה (ראמ"ה) לסייע בפיתוח של מערכת אינדיקטורים לניטור רמות האלימות בבתי הספר בישראל. מערכת האינדיקטורים שפותחה בשיתוף עם בעלי תפקידים במשרד החינוך ומומחים מהאקדמיה מאפשרת למקבלי החלטות ואנשי השדה לזהות מגמות של שינוי ושימור ברמות האלימות במערכת ולספק לקובעי המדיניות מידע מקיף ורב שנתי.

החל משנת תשס"ט, אחת לשנתיים, העבירה ראמ"ה שאלונים לניטור אלימות בקרב מדגם ארצי מייצג של תלמידי כיתות ד'-י"א. השאלונים התמקדו בשורה של תופעות אלימות והתנהגויות סיכון בבתי הספר. בתשע"ה מילאו את השאלונים 26,136 תלמידים (כ- 88% השבה). מספרי משיבים ושיעורי השבה דומים נרשמו בשנים: תשע"ג, תשע"א ותשס"ט.

במסגרת השאלונים נבדק טווח רחב של נושאים העוסקים באלימות בבתי"ס ובמניעתה. בין הנושאים העיקריים נמנים: אלימות קשה, אלימות מתונה, אלימות חברתית, אלימות באמצעות תקשורת דיגיטלית, אלימות מילולית, חבורות אלימות ומעשי בריונות, אלימות מינית, שימוש באלכוהול, שימוש בסמים, אלימות מצד הצוות וכלפי הצוות, הבאת נשק לבית הספר, אלימות בהסעות, הימנעות מהגעה לביה"ס מחשש לפגיעה, תחושת המוגנות של התלמידים ותפיסה של מאמצי בית הספר במניעת אלימות.

בחלק ניכר מההיגדים בשאלון מוצג בפני התלמיד תיאור של אירוע אלים שהתלמיד היה עלול להיות קורבן שלו, והתלמיד התבקש לציין האם המקרה קרה לו במהלך החודש האחרון. התלמיד נדרש לבחור בסולם האם הדבר לא קרה, האם קרה פעם אחת, קרה פעמיים או האם קרה שלוש פעמים או יותר. על בסיס התשובות להיגדים חושבו מדדים מסכמים כך: שיעור התלמידים אשר דיווחו כי לפחות אחד מהאירועים האלימים המשתייכים לקטגוריה אירע להם במהלך החודש שקדם להעברת השאלונים פעם אחת לפחות. בשאר המקרים, חושב מדד בדרך שונה בהתאם לנוסח השאלות. פירוט אופן החישוב מופיע לצד הנתונים.

סולם השוואות בין שנים

לצורך ההשוואה בין השנים, בחלק מההיגדים והמדדים מדווח שינוי (עלייה או ירידה) של עד וכולל 2% כ"ציבות", ושינוי בערכים של 3% ומעלה מדווח כ"עלייה" או "ירידה" – בהתאם לכיוון של השינוי. החריגים לכלל זה הינם נושאים בהם שיעורי המדווחים מלכתחילה נמוכים במיוחד (מתחת ל-5%) או נושאים שיש להתייחס לעלייה בהם בחומרה. בנושאים אלה מדווחת עלייה או ירידה במקרה של שינוי בערכים של 2% ומעלה (ראו פירוט הנושאים בלוח 2 בנספח).

ממצאים עיקריים

תחילה יוצגו ממצאים מרכזיים מתוך נתוני תשע"ה המשקפים את התמונה העדכנית ביותר של רמות האלימות בבתי ספר בישראל. לאחר מכן, יוצגו המגמות העיקריות שעולות מתוך הניתוחים הרב שנתיים. בהמשך יוצגו נתונים מתוך מדדים נבחרים. את הנתונים המפורטים עבור כלל הנושאים שנבדקו אפשר למצוא בלוחות 3-5 בספח.

הדוח המלא מוצג באתר האינטרנט של הראמ"ה בקישור:

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Rama/MivchanimArtzyim/Nitur_Alimut.htm

נתוני תשע"ה - מבט כללי

- התמונה המצטיירת מניתוח הנתונים היא שבמרבית המדדים ככל ששלב הגיל גבוה יותר, כך נרשמים פחות דיווחים על אלימות. בתוך כך, בהשוואה לבתי הספר העל יסודיים, בבתי ספר היסודיים דיווחו תלמידים על שכיחות גבוהה יותר של תקריות אלימות פיזית (קשה ומתונה), חברתית ומילולית. עם זאת, תקריות הקשורות באלימות מינית, אלימות דיגיטלית, הבאת נשק קר ואלימות כלפי הצוות החינוכי מדווחות בשכיחות גבוהה יותר בבתי הספר העל יסודיים.
- על בסיס השוואה בין מדדי האלימות השונים בכלל שכבות הגיל עולה כי לפי דיווחי התלמידים, ארבע תופעות האלימות המתרחשות בבתי הספר בשכיחות הגבוהה ביותר הן: אלימות מילולית (36%), אלימות חברתית (19%), אלימות מתונה (19%) ואלימות מינית (14%). תופעת האלימות שמדווחות בשכיחות הנמוכה ביותר, באופן יחסי, היא הבאת נשק קר לבית הספר (2%).
- בהשוואה בין בתי ספר דוברי עברית לבתי ספר דוברי ערבית, נמצא כי שיעורי התלמידים המדווחים על תופעות שליליות של אלימות בבתי ספר דוברי ערבית גבוהים יותר מאשר בקרב בתי ספר דוברי עברית. מצד שני, במדדים של אלימות מילולית ושתיית אלכוהול, נרשם פער בכיוון ההפוך, בשעה שתלמידים מבתי ספר דוברי עברית מדווחים בשיעורים גבוהים יותר על תופעות אלו.
- מרבית התלמידים (72%) מדווחים שצוותי בתי הספר פועלים לשם מניעת תופעות אלימות. מן העבר השני, ראוי לשים לב כי 8% מהתלמידים מדווחים על היותם קורבנות לאלימות מצד צוותים בבתי הספר.

השוואה לאורך זמן בין נתוני תשס"ט, תשע"א, תשע"ג ותשע"ה:

- התבוננות בנתונים לאורך השנים תשס"ט-תשע"ה מעלה כי במרבית המדדים שנבחנו נרשמה מגמת שיפור והפחתה של היקף ושכיחות תקריות אלימות במערכת החינוך בישראל (ירידה בשיעורי המדווחים על אלימות). מגמות אלו בולטות בעיקר בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים – שבהם נרשם שיפור ברוב המכריע של המדדים. בחטיבות העליונות נרשם שיפור במדדים רבים ובמדדים אחרים נשמרה יציבות.
- מגמת השיפור בין השנים תשס"ט לתשע"ה מאפיינת את שני מגזרי השפה. במרבית הנושאים, מגמת השיפור בולטת אף יותר בבתי ספר דוברי ערבית, אם כי גם בבתי ספר דוברי עברית התמונה הרב שנתית משקפת שיפור.

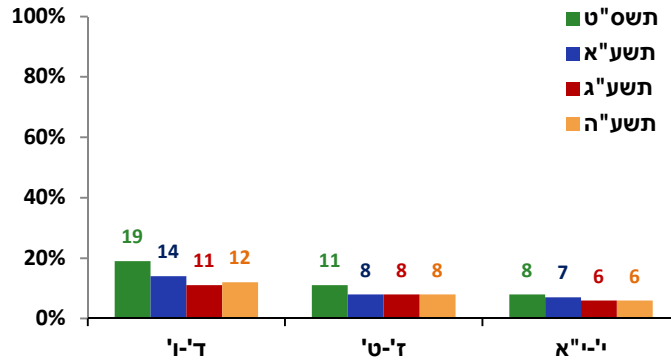
השוואה בין נתוני תשע"ג ותשע"ה:

- כאשר בוחנים במבט כללי את נתוני שתי המדידות האחרונות בלבד, מתגלה **בעיקר תמונה של יציבות**. בבתי הספר היסודיים נרשמה יציבות בכל המדדים; בחטיבות הביניים יציבות במרבית המדדים, לצד שיפור (קרי: ירידה) בשיעור המדווחים על אלימות מצד הצוות, והרעה (קרי: עלייה) בשיעור המדווחים על אלימות מילולית; בחטיבות העליונות נרשמה יציבות במרבית המדדים, לצד שיפור (קרי: ירידה) בשיעור המדווחים על שתיית משקאות חריפים והשתכרות.
- יש לציין כי **תמונת היציבות בין תשע"ג לתשע"ה מאפיינת את שני מגזרי השפה**, ובעיקר את בתי הספר דוברי הערבית, בהם כמעט ולא נרשמו שינויים.
- **בבתי הספר דוברי העברית** נרשמה תמונה כללית של יציבות, לצד אי אלו שינויים של שיפור והרעה במיעוט מהמדדים. בפרט נדגיש את **השיפור** (קרי: ירידה) בדיווחים על **שימוש באלכוהול** בקרב תלמידי ז'ט' וי"א, את **ההרעה** (קרי: עלייה) בדיווחים על **אלימות מילולית** בקרב תלמידי שכבות גיל אלו וכן את העליות הקלות שנרשמו בשיעורי המדווחים על אלימות פיזית בהסעות ועל אלימות קשה בקרב תלמידי ד'ו'.

ממצאים במדדים נבחרים

- אלימות קשה (מכות חזקות, אימים, סחיטה באימים):** בין השנים תשס"ט לתשע"ה נרשמה ירידה בשיעור התלמידים המדווחים על קורבנות לאלימות קשה (ראו תרשים 1). הירידה בכיתות ד'ו' (-7%) חדה יותר מאשר בכיתות ז'ט' (-3%) ובכיתות י"א (-2%). יש לציין כי גם בכיתות ד'ו' וגם בכיתות ז'ט', עיקר הירידה התרחשה בין השנים תשס"ט ותשע"א, בעוד שבשנים העוקבות נרשמה בעיקר יציבות.

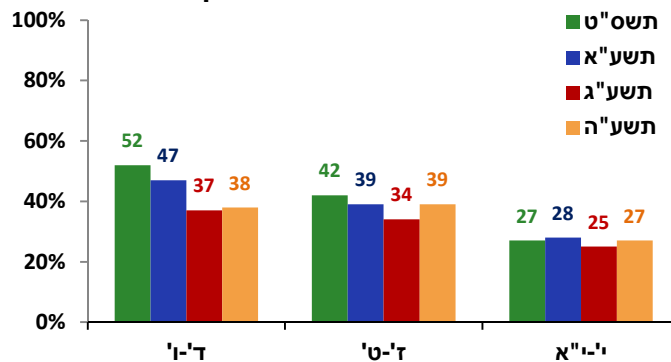
תרשים 1: דיווחי תלמידים על קורבנות לאלימות קשה בבית הספר
כלל בתי הספר בארץ

* שיעור התלמידים המדווחים כי לפחות אירוע אלים אחד, המסתייך לקטגוריה זו, קרה להם במהלך החודש האחרון

- אלימות מילולית (קללות, לעג והשפלה):** בין השנים תשס"ט לתשע"ה חלה ירידה בשיעורי המדווחים על קורבנות לאלימות מילולית בכיתות ד'ו' ובכיתות ז'ט'. עם זאת, בין תשע"ג לתשע"ה אפשר לזהות שינוי במגמה: בכיתות ד'ו' ניכרת יציבות, ואילו בכיתות ז'ט' אף נצפתה עלייה (+5%). בקרב תלמידי כיתות י"א, נרשמה יציבות בין השנים תשס"ט לתשע"ה (ראו תרשים 2).

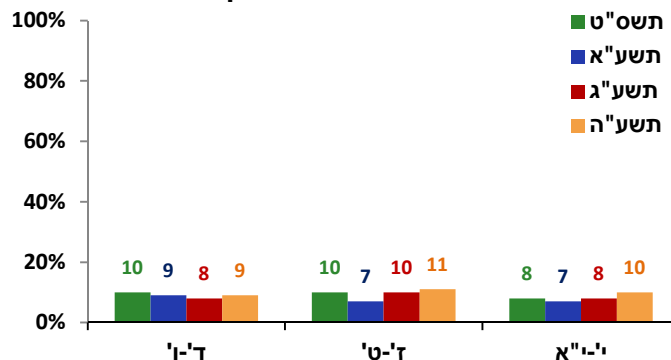
תרשים 2: דיווחי תלמידים על קורבנות לאלימות מילולית
כלל בתי הספר בארץ

* שיעור התלמידים המדווחים כי לפחות אירוע אלים אחד, המסתייך לקטגוריה זו, קרה להם במהלך החודש האחרון

- **אלימות דיגיטלית (שימוש באינטרנט, רשתות חברתיות ובסלולר באופן פוגעני):** ככלל, ניכרת יציבות בין השנים תשס"ט לתשע"ה בשיעור התלמידים המדווחים על קורבנות לאלימות תוך שימוש באמצעי תקשורת דיגיטליים בכל שלבי הגיל (ראו תרשים 3). גם בהשוואה בין נתוני תשע"ג לתשע"ה, ניכרת יציבות. עם זאת, כאשר מתבוננים בנתוני כיתות ז'ט' וכיתות י"א בשנים תשע"א עד תשע"ה, ייתכן ואפשר לזהות את תחילתה של מגמת עלייה בדיווחים (עלייה של 4% בכיתות ז'ט' ו-3% בכיתות י"א בין תשע"א לתשע"ה), אך יש להמשיך ולעקוב אחר הנתונים כדי לבדוק האם אכן מדובר במגמה של ממש.

תרשים 3: דיווחי תלמידים על קרבנות לאלימות דיגיטלית כלל בתי הספר בארץ

* שיעור התלמידים המדווחים כי לפחות אירוע אלים אחד, המשתייך לקטגוריה זו, קרה להם במהלך החודש האחרון

לאור חשיבות הנושא, החל משנה"ל תשע"ה, נוספו למערך הבדיקה של האלימות הדיגיטלית היגדים שמתייחסים לשימוש ברשתות חברתיות (למשל פייסבוק, ווטסאפ וכד') לשם פגיעה בתלמידים ובמורים¹. התלמידים נשאלו באיזו מידה נפוצה בבית ספרם תופעה של שימוש ברשתות חברתיות על מנת לפגוע בתלמידים אחרים. ניתוח הנתונים מעלה כי שיעור התלמידים המדווחים על תופעה זו דומה בכיתות ז'ט' ו'י"א (6%) ונמוך יותר בקרב תלמידי כיתות ד'ו' (3%) (ראו לוח 1). תמונה דומה עולה מדיווחי התלמידים על שימוש ברשתות חברתיות על מנת לפגוע במורים. שיעור המדווחים על פגיעה במורים ברשת נמוך יותר בקרב תלמידי כיתות ד'ו' (2%) מאשר בכיתות ז'ט' (4%) ובכיתות י"א (5%) (ראו לוח 1).

לוח 1: דיווחי תלמידים על שימוש ברשתות חברתיות על מנת לפגוע בתלמידים ומורים כלל בתי הספר בארץ, תשע"ה

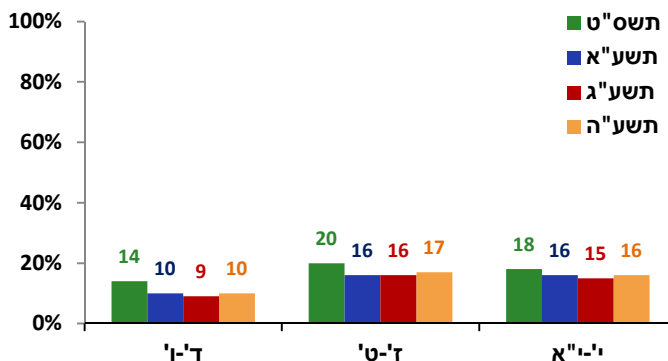
י"א	ז'ט'	ד'ו'	
6%	6%	3%	על מנת לפגוע בתלמידים אחרים
5%	4%	2%	על מנת לפגוע במורים

* שיעורי המדווחים כי התופעה מתרחשת במידה רבה או רבה מאד

¹ היגדים אלו אינם מהווים חלק מהמדד המסכם "קרבנות לאלימות דיגיטלית".

- **אלימות מינית (ניסיונות לפגוע באופן מילולי או פיזי עם אוריינטציה מינית):** בין השנים תשס"ט לתשע"ה ירדו שיעורי התלמידים המדווחים על קורבנות לאלימות מינית, בכל שלבי הגיל (ראו תרשים 4). בין תשע"א לתשע"ה, בפרט, ניכרת יציבות בשיעורי המדווחים. בנוסף, מניתוח המדדים שעוסקים במעשי אלימות כלפי תלמידים מצדם של אנשי צוות עולה כי נכון לשנת תשע"ה, 4% מתלמידים דיווחו על כך שקיבלו הערות עם כוונות מיניות² מצדם של אנשי צוות בבית הספר ו-3% מהם דיווחו על כך שאנשי צוות ניסו לגעת בהם בצורה מינית (ראו דוח מלא).

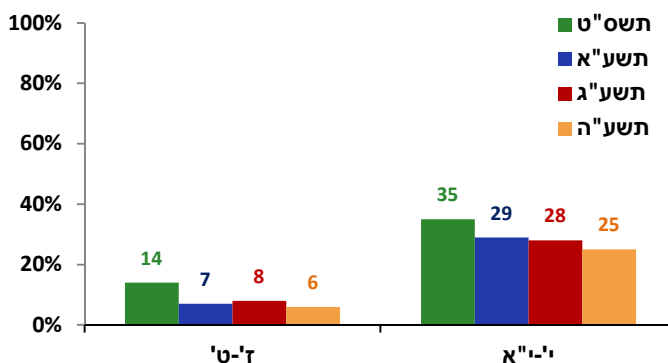
תרשים 4: דיווחי תלמידים על קרבנות לאלימות מינית כלל בתי הספר בארץ

* שיעור התלמידים המדווחים כי לפחות אירוע אלים אחד, המשתייך לקטגוריה זו, קרה להם במהלך החודש האחרון

- **שתיית משקאות אלכוהוליים במהלך החיים³:** שיעורי הדיווח על שתיית משקאות עם ריכוז אלכוהולי נמוך (בירה, בריזר או סמירנוף-אייס) עומדים על 10% בכיתות ו', 20% בכיתות ז'ט ו-47% בכיתות י'א. שיעורי הדיווח על שתיית משקאות עם ריכוז אלכוהולי גבוה (וויסקי, קוניאק, עראק, וודקה) עומדים על 6% בכיתות ו', 14% בכיתות ז'ט ו-41% בכיתות י'א (ראו לוח 3 בנספח). שיעור התלמידים המדווחים כי שתו אלכוהול עד שהשתכרו, עומד על 6% בכיתות ז'ט ועל 25% בכיתות י'א (ראו תרשים 5). בהסתכלות רב שנתית (תשס"ט-תשע"ה) על שתייה עד כדי השתכרות ניכר כי חלה ירידה בשיעור המדווחים. בכיתות י'א נרשמה ירידה בין השנים תשע"ג ותשע"ה (-3%), ובכיתות ז'ט נרשמה יציבות. אם מתבוננים בנתוני דוברי העברית בלבד, הרי שבין תשע"ג לתשע"ה נרשמה ירידה של 3% גם תלמידים בכיתות ז'ט.

תרשים 5: דיווחי תלמידים על שתיית אלכוהול עד כדי השתכרות כלל בתי הספר בארץ

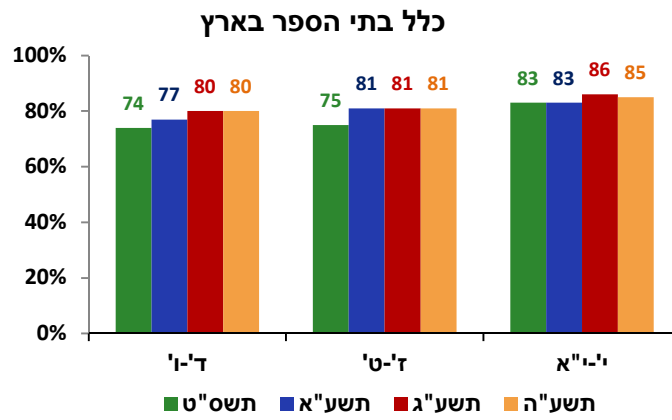
* שיעור התלמידים המדווחים כי בצעו את הפעילות לפחות פעם אחת בחייהם

² היגד זה לא הופנה לתלמידי היסודי.

³ ההיגדים על שתיית משקאות אלכוהוליים נשאלו החל מכיתות ו'. בנוסף, השאלה "האם אי פעם בחייך שתיית אלכוהול עד שהשתכרת?" נשאלה החל מכיתות ז'.

- **תחושת המוגנות של התלמידים בבתי הספר:** בהסתכלות רב שנתית, בין השנים תשס"ט לתשע"ה ניכרת מגמה של עלייה, דהיינו שיפור בתחושת המוגנות של התלמידים בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים (+6%), בקרב תלמידי החטיבה העליונה נרשמה יציבות. בין השנים תשע"ג ותשע"ה נרשמה יציבות בכל שלבי הגיל.

תרשים 6: דיווחי התלמידים על תחושת המוגנות בבתי הספר

* ממוצע שיעורי התלמידים אשר השיבו "מסכים" או "מסכים מאד" על ההיגדים המרכיבים את המדד

נספח

לצורך ההשוואה בין השנים, בחלק מההיגדים והמדדים מדווח שינוי (עלייה או ירידה) של עד וכולל 2% כ"יציבות", ושינוי בערכים של 3% ומעלה מדווח כ"עלייה" או "ירידה" – בהתאם לכיוון של השינוי. החריגים לכלל זה הינם נושאים בהם שיעורי המדווחים מלכתחילה נמוכים במיוחד (מתחת ל-5%) או נושאים שיש להתייחס לעלייה בהם בחומרה. בנושאים אלה מדווחת עלייה או ירידה במקרה של שינוי בערכים של 2% ומעלה. פירוט ההיגדים מופיע בלוח 2.

בלוחות 3-5 להלן מפורטים נתוני המדדים עבור כלל הנושאים שנבדקו בקרב כלל בתי הספר ולפי מגזר שפה.

לוח 2: מקרא של דיווחים על יציבות ועל שינוי בהשוואות בין השנים

רשימת המדדים/היגדים	דיווח על יציבות בין השנים	דיווח על עלייה או ירידה
אלימות מילולית; אלימות מתונה; אלימות חברתית; אלימות מילולית בהסעות הבית ספריות; חברות אלימות ומעשי בריונות בבית הספר; שימוש באלכוהול; תחושת המוגנות של התלמידים; מאמצי ביה"ס במניעת אלימות.	שינוי בערכים של עד וכולל 2%	שינוי בערכים של 3% ומעלה
אלימות קשה; הבאת נשק קר לבית הספר; אלימות דיגיטלית; אלימות מינית; אלימות מצד הצוות; אלימות כלפי הצוות; אלימות פיזית בהסעות הבית ספריות; שימוש בסמים; הימנעות מהגעה לבית הספר מחשש לפגיעה.	שינוי בערכים של עד וכולל 1%	שינוי בערכים של 2% ומעלה

לוח 3: כלל התלמידים - דיווח של תלמידים (באחוזים) על סוגי האלימות השונים לפי שלבי גיל בשנים תשס"ט עד תשע"ה

כיתות י-י"א				כיתות ז'-ט'				כיתות ד'-ו'				
תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	
6%	6%	7%	8%	8%	8%	8%	11%	12%	11%	14%	19%	אלימות קשה ²
11%	10%	11%	12%	18%	16%	18%	22%	25%	24%	31%	35%	אלימות מתונה ²
15%	15%	17%	19%	19%	20%	22%	26%	23%	24%	28%	38%	אלימות חברתית ²
10%	8%	7%	8%	11%	10%	7%	10%	9%	8%	9%	10%	אלימות באמצעות תקשורת דיגיטלית ²
6%				6%				3%				שימוש ברשתות חברתיות לפגיעה בתלמידים ⁸
5%				4%				2%				שימוש ברשתות חברתיות לפגיעה במורים ⁸
27%	25%	28%	27%	39%	34%	39%	42%	38%	37%	47%	52%	אלימות מילולית ²
8%	8%	11%	11%	11%	12%	12%	16%	6%	7%	10%	12%	חבורות אלימות ³
10%	10%	14%	14%	15%	17%	16%	20%	8%	8%	13%	15%	בריונות ³
16%	15%	16%	18%	17%	16%	16%	20%	10%	9%	10%	14%	אלימות מינית ²
47%	47%	52%	59%	20%	22%	24%	34%	10%	9%	11%	20%	שתיית בירה, בריזר וכד' ⁴
41%	45%	47%	55%	14%	18%	18%	30%	6%	6%	9%	14%	שתיית וויסקי, קוניאק וכד' ⁴
25%	28%	29%	35%	6%	8%	7%	14%					שתייה עד להשתכרות ⁵
7%	6%	5%	7%	3%	4%	2%	4%					שימוש במריחואנה, גראס ⁵

כיתות י-י"א				כיתות ז'-ט'				כיתות ד'-ו'				
תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	
3%	3%	3%	4%	2%	3%	2%	4%					נטילת אקסטזי, ספידים ⁵
9%	9%	9%	10%	9%	11%	9%	12%	7%	7%	8%	11%	אלימות מצד הצוות ²
11%	11%	13%	16%	9%	10%	10%	14%	5%	4%	6%	10%	אלימות כלפי הצוות ⁶
4%	4%	4%	6%	3%	3%	3%	5%	1%	1%	1%	3%	הבאת נשק קר (סכין/אולר) לביה"ס ³
6%	7%	6%	8%	9%	9%	8%	12%	13%	13%	14%	21%	אלימות מילולית בהסעות ³
4%	4%	4%	5%	5%	5%	5%	8%	8%	7%	8%	11%	אלימות פיזית בהסעות ³
3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	4%	3%	3%	4%	5%	הימנעות מהגעה לביה"ס מחשש לפגיעה ³
85%	86%	83%	83%	81%	81%	81%	75%	80%	80%	77%	74%	תחושת מוגנות בקרב התלמידים ⁷
64%	63%	62%	57%	67%	66%	68%	61%	81%	83%	83%	79%	תפיסת מאמצי ביה"ס במניעת אלימות ⁷

² שיעור התלמידים המדווחים כי לפחות אירוע אלים אחד, המסתייך לקטגוריה זו, קרה להם במהלך החודש האחרון

³ שיעור התלמידים המדווחים כי אירוע זה קרה להם בחודש האחרון (היגד בודד, ללא מדד מסכם)

⁴ שיעור התלמידים המדווחים כי ביצעו את הפעילות המתוארת בהיגד, לפחות פעם בחייהם (נשאל רק מכיתה ו' ומעלה)

⁵ שיעור התלמידים המדווחים כי ביצעו את הפעילות המתוארת בהיגד, לפחות פעם בחייהם (נשאל רק מכיתה ז' ומעלה)

⁶ שיעור התלמידים המדווחים כי ביצעו לפחות אחת מההתנהגויות המתוארות בהיגדים המרכיבים מדד זה, במהלך החודש האחרון

⁷ ממוצע שיעורי התלמידים אשר השיבו "מסכים" או "מסכים מאוד" עם שורת ההיגדים המרכיבים מדד זה

⁸ שיעורי התלמידים המדווחים כי הדבר קורה "הרבה/ הרבה מאוד". היגדים אלו הועברו לראשונה בשאלוני תשע"ה

לוח 4: [דוברי עברית](#) - דיווח של תלמידים (באחוזים) על סוגי האלימות השונים לפי שלבי גיל בשנים תשס"ט עד תשע"ה

כיתות י"ז-י"א				כיתות ז'-ט'				כיתות ד'-ו'				
תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	
4%	5%	5%	5%	6%	5%	6%	8%	10%	7%	10%	15%	אלימות קשה ²
9%	8%	10%	10%	16%	14%	17%	20%	23%	21%	28%	32%	אלימות מתונה ²
12%	12%	14%	15%	16%	17%	20%	23%	20%	20%	25%	36%	אלימות חברתית ²
8%	7%	6%	7%	11%	9%	7%	9%	9%	7%	8%	9%	אלימות באמצעות תקשורת דיגיטלית ²
5%				6%				2%				שימוש ברשתות חברתיות לפגיעה ⁸ בתלמידים
4%				4%				1%				שימוש ברשתות חברתיות לפגיעה במורים ⁸
28%	25%	30%	28%	43%	36%	42%	45%	40%	38%	50%	54%	אלימות מילולית ²
6%	5%	9%	8%	9%	9%	10%	14%	4%	5%	9%	9%	חבורות אלימות ³
8%	8%	13%	11%	14%	15%	14%	19%	7%	7%	13%	12%	בריונות ³
14%	14%	16%	16%	16%	14%	15%	18%	8%	7%	8%	11%	אלימות מינית ²
58%	59%	66%	71%	26%	26%	29%	40%	13%	11%	13%	25%	שתיית בירה, בריזר וכד' ⁴
51%	56%	59%	65%	16%	22%	22%	35%	8%	7%	11%	17%	שתיית וויסקי, קוניאק וכד' ⁴
31%	34%	37%	41%	6%	9%	7%	16%					שתייה עד להשתכרות ⁵
7%	6%	5%	6%	2%	3%	2%	3%					שימוש במריחואנה, גראס ⁵

כיתות י-י"א				כיתות ז'-ט'				כיתות ד'-ו'				
תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	
2%	3%	2%	3%	1%	2%	1%	3%					נטילת אקסטזי, ספידים ⁵
7%	8%	7%	8%	6%	8%	7%	9%	3%	3%	4%	5%	אלימות מצד הצוות ²
10%	9%	12%	13%	7%	8%	8%	11%	4%	2%	4%	7%	אלימות כלפי הצוות ⁶
2%	2%	3%	4%	2%	2%	2%	3%	1%	0%	1%	1%	הבאת נשק קר (סכין/אולר) לביה"ס ³
6%	6%	7%	8%	9%	9%	10%	13%	13%	14%	14%	24%	אלימות מילולית בהסעות ³
3%	3%	3%	4%	4%	5%	4%	7%	7%	5%	6%	9%	אלימות פיזית בהסעות ³
2%	2%	2%	3%	2%	3%	2%	3%	3%	3%	3%	4%	הימנעות מהגעה לביה"ס מחשש לפגיעה ³
88%	88%	85%	85%	82%	83%	82%	77%	79%	81%	76%	74%	תחושת מוגנות בקרב התלמידים ⁷
63%	62%	60%	57%	64%	64%	67%	60%	80%	82%	81%	79%	תפיסת מאמצי ביה"ס במניעת אלימות ⁷

² שיעור התלמידים המדווחים כי לפחות אירוע אלים אחד, המסתייך לקטגוריה זו, קרה להם במהלך החודש האחרון

³ שיעור התלמידים המדווחים כי אירוע זה קרה להם בחודש האחרון (היגד בודד, ללא מדד מסכם)

⁴ שיעור התלמידים המדווחים כי ביצעו את הפעילות המתוארת בהיגד, לפחות פעם בחייהם (נשאל רק מכיתה ו' ומעלה)

⁵ שיעור התלמידים המדווחים כי ביצעו את הפעילות המתוארת בהיגד, לפחות פעם בחייהם (נשאל רק מכיתה ז' ומעלה)

⁶ שיעור התלמידים המדווחים כי ביצעו לפחות אחת מההתנהגויות המתוארות בהיגדים המרכיבים מדד זה, במהלך החודש האחרון

⁷ ממוצע שיעורי התלמידים אשר השיבו "מסכים" או "מסכים מאד" עם שורת ההיגדים המרכיבים מדד זה

⁸ שיעורי התלמידים המדווחים כי הדבר קורה "הרבה/ הרבה מאד". היגדים אלו הועברו לראשונה בשאלוני תשע"ה

לוח 5: דוברי ערבית - דיווח של תלמידים (באחוזים) על סוגי האלימות השונים לפי שלבי גיל בשנים תשס"ט עד תשע"ה

כיתות י-י"א				כיתות ז'-ט'				כיתות ד'-ו'				
תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	
12%	11%	12%	15%	13%	14%	13%	19%	18%	20%	22%	28%	אלימות קשה ²
15%	15%	14%	17%	21%	21%	21%	25%	31%	30%	36%	42%	אלימות מתונה ²
23%	25%	25%	29%	25%	28%	27%	32%	29%	31%	35%	42%	אלימות חברתית ²
14%	12%	9%	13%	10%	12%	9%	12%	9%	10%	11%	13%	אלימות באמצעות תקשורת דיגיטלית ²
9%				7%				4%				שימוש ברשתות חברתיות לפגיעה ⁸ בתלמידים
7%				5%				3%				שימוש ברשתות חברתיות לפגיעה במורים ⁸
24%	25%	24%	26%	31%	32%	31%	37%	34%	34%	41%	46%	אלימות מילולית ²
15%	15%	16%	21%	16%	18%	18%	23%	11%	11%	12%	19%	חבורות אלימות ³
15%	15%	17%	22%	18%	19%	19%	23%	11%	11%	12%	20%	בריונות ³
19%	19%	18%	24%	19%	20%	17%	25%	12%	13%	14%	21%	אלימות מינית ²
16%	15%	14%	24%	8%	11%	9%	17%	5%	5%	6%	8%	שתיית בירה, בריזר וכד' ⁴
16%	15%	14%	23%	8%	10%	9%	16%	4%	4%	5%	8%	שתיית וויסקי, קוניאק וכד' ⁴
10%	9%	8%	13%	5%	6%	5%	9%					שתייה עד להשתכרות ⁵

כיתות י-י"א				כיתות ז'-ט'				כיתות ד'-ו'				
תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	תשע"ה	תשע"ג	תשע"א	תשס"ט	
6%	6%	5%	7%	4%	4%	4%	6%					שימוש במריחואנה, גראס ⁵
5%	4%	4%	6%	3%	3%	4%	6%					נטילת אקסטזי, ספידים ⁵
14%	13%	13%	16%	16%	16%	15%	20%	15%	16%	18%	24%	אלימות מצד הצוות ²
16%	17%	15%	23%	14%	14%	13%	21%	7%	8%	10%	17%	אלימות כלפי הצוות ⁶
8%	9%	7%	12%	6%	5%	5%	10%	1%	2%	3%	7%	הבאת נשק קר (סכין/אולר) לביה"ס ³
7%	7%	4%	8%	8%	9%	6%	12%	11%	11%	14%	17%	אלימות מילולית בהסעות ³
6%	5%	5%	7%	6%	6%	6%	10%	8%	9%	10%	15%	אלימות פיזית בהסעות ³
6%	5%	4%	5%	4%	5%	4%	6%	4%	4%	5%	7%	הימנעות מהגעה לביה"ס מחשש לפגיעה ³
79%	79%	78%	76%	79%	77%	77%	71%	81%	79%	80%	74%	תחושת מוגנות בקרב התלמידים ⁷
66%	66%	65%	56%	73%	71%	72%	63%	84%	85%	87%	78%	תפיסת מאמצי ביה"ס במניעת אלימות ⁷

² שיעור התלמידים המדווחים כי לפחות אירוע אלים אחד, המסתייך לקטגוריה זו, קרה להם במהלך החודש האחרון

³ שיעור התלמידים המדווחים כי אירוע זה קרה להם בחודש האחרון (היגד בודד, ללא מדד מסכם)

⁴ שיעור התלמידים המדווחים כי ביצעו את הפעילות המתוארת בהיגד, לפחות פעם בחייהם (נשאל רק מכיתה ו' ומעלה)

⁵ שיעור התלמידים המדווחים כי ביצעו את הפעילות המתוארת בהיגד, לפחות פעם בחייהם (נשאל רק מכיתה ז' ומעלה)

⁶ שיעור התלמידים המדווחים כי ביצעו לפחות אחת מההתנהגויות המתוארות בהיגדים המרכיבים מדד זה, במהלך החודש האחרון

⁷ ממוצע שיעורי התלמידים אשר השיבו "מסכים" או "מסכים מאד" עם שורת ההיגדים המרכיבים מדד זה

⁸ שיעורי התלמידים המדווחים כי הדבר קורה "הרבה/ הרבה מאד". היגדים אלו הועברו לראשונה בשאלוני תשע"ה